

Intalnire cu trecutul

de Julia Henriette Kakucs

A sosit sfarsitul saptamanii. Imi iau cafeluta si rasfoiesc ziarele din internet. Ochii mi se opresc asupra unei fotografii din cotidianul "Szabadsàg" aparut la Cluj in ziua de 8 septembrie a acestui an. Citesc randurile explicative insirate in mod decent sub imaginea care ma fascineaza: Relly Mihalevici, Voichita Palaceanu-Veres si Tibori Szabò Zoltàn la lansarea cartii.

Relly Mihalevici... o recunosc imediat, desi nu ne-am vazut din anul 1972.

Ce curioase sunt drumurile vietii. Ma vad inca studenta la Universitatea "Babes-Bolyai", sectia de psihopedagogie speciala din Cluj. In cursul anului doi imi alesesem deja tema lucrarii mele de diploma: "Creativitatea literara in limbajul copiilor orbi in comparatie cu cea a copiilor surzi si normali". Aceasta lucrare de psihologie comparata se axa pe metodele statisticii aplicate in cercetarea psihologica. Profesorul si tutorul meu, Walter Roth, un deschizator de drumuri in pedagogia copiilor orbi, mi-a recomandat sa ma adresez cercetatoarei specializata in creativitate, Relly Mihalevici, care-si avea biroul la Institutul de Psihologie.

Tin minte si acum primul meu drum spre Institut. Strada Victor Babes porneste din centrul orasului urmand panta dealului spre caminele studentesti. Strada este pavata cu pietre mici, cenusii, care in iernile reci din Cluj se acopera cu polei devenind o partie alunecoasa. Deseori coborasul se termina cu o partida de patinaj artistic...

In acei ani, birourile institutului de psihologie se aflau intr-o vila frumoasa, cu ferestre romantice si podele parchetate. Am batut la usa emotionata. Temerile mi s-au spulberat dupa ce i-am vazut zambetul. Se dezvoltase intre noi o relatie plina de incredere si sinceritate. Mergeam in acei ani ai studentiei mele des la Institut. Cercetarile mele pentru realizarea lucrarii de diploma au durat trei ani. Ne facea placere sa discutam, sa ne punem intrebari si sa cautam raspunsuri. Uneori ni se alatura domnul Citrom, care era preocupat cu dezvoltarea unui test de perceptie vizuala in acele timpuri. Nu mi-am pus niciodata intrebarea ce religie are doamna Mihalevici sau domnul Citrom... Cu mare uimire am aflat cu multi ani dupa ce absolvisem universitatea ca ambii, la fel ca si mine, erau evrei. Religia nu a facut niciodata parte din tematica conversatiilor noastre.

Institutul de psihologie a fost desfiintat in urma decretului din 1982, impreuna cu facultatea de psihologie si cu cea de psihopedagogie speciala.

Ne pierdusem in emigratie... ne pierdusem in viata...

Astazi citind articolul despre cartea "Noemi – O viata, mai multe vieti" ma cuprinde bucuria de a regasi un tutor al tineretii mele, o prietena...

Relly Mihalevici descrie in acest volum drumul vietii familie ei... primul pas facut in Bucuresti urmat de calea spre Cluj si lagarele de deportare.

Cand ne asezam sa scriem despre ceea ce ne doare, avem tendinta de a ne opri din scris. Cuvintele nu ne parasesc decat cu mare greutate.

Relly Mihalevici si-a terminat relatarile traumatice cu ajutorul prietenilor care au imbarbatat-o. In timpul

lansarii cartii le multumeste pentru cuvintele incurajatoare. Cartea este un document al unui timp sumbru... apocaliptic...

Istoricul si criticul literar Sanda Cordos subliniaza importanta mesajului pe care ni-l transmite cartea, noua, tuturor:

"Sa ramai o supravietuitoare!"

Relly Mihalevici in stanga la lansarea cartii la Frankfurt